

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2308/2022
26.01.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш, Татјане Матковић Стефановић, Јасмине Стаменковић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници по тужби тужилаца АА из ..., чији је пуномоћник Славко Жива, адвокат у ..., против тужене Република Србија, Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације Зрењанин, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1109/22 од 23.03.2022. године, у седници већа одржаној 26. јануара 2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ посебна ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1109/22 од 23.03.2022. године.

УСВАЈА СЕ ревизија, **УКИДАЈУ СЕ** пресуда Основног суда у Зрењанину П1 1181/20 од 22.12.2021. године у усвајајућем делу и пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1109/22 од 23.03.2022. године у делу којим је потврђена првостепена пресуда у том делу, као и у делу одлуке о трошковима поступка и у том делу се предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Основни суд у Зрењанину је донео пресуду П1 1181/20 дана 22.12.2021. године, којом је одбио приговор апсолутне ненадлежности суда и приговор стварне ненадлежности суда истакнути у одговору на тужбу, обавезао тужену да тужиоцу исплати укупан износ од 62.278,54 динара са законском затезном каматом на појединачне износе од одређених датума до исплате и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 72.282,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде од исплате, док је одбио захтев у делу за исплату законске затезне камате од 25.10.2017. године до 29.10.2017. године на износ од 2.401,57 динара и у делу преко досуђеног износа од 1.704,80 динара до износа од 1.794,80 динара, односно за износ од 90,00 динара на име разлике за мај 2020. године.

Апелациони суд у Новом Саду је донео пресуду Гж1 1109/22 дана 23.03.2022. године којом је одбио жалбу и потврдио пресуду Основног суда у Зрењанину П1 1181/20 од 22.12.2021. године у усвајајућем делу и у делу одлуке о истакнутим приговорима.

Против другостепене пресуде је тужена изјавила благовремену посебну ревизију позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку, којом побија пресуду због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао разлоге за посебну ревизију применом одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/2011 ... 18/2020) и одлучио да дозволи посебну ревизију, ради уједначавања судске праксе у одлучивању о тужбеним захтевима заснованим на истоветном чињеничном основу, применом истих одредаба материјалног права.

Са тих разлога, одлучено је у првом ставу изреке овог решења на основу одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку и закључио да је ревизија основана, с обзиром да је побијана пресуда заснована на погрешној примени материјалног права, услед чега је чињенично стање непотпуно утврђено.

Према чињеничном стању које је утврдио првостепени суд, тужилац је у радном односу код туженог, распоређен на радно место вођа ватрогасно-спасилачке групе – ... у Ватрогасно-спасилачком одељењу у ... од 25.04.2017. године, са коефицијентом за обрачун плате 1,731, а од 01.01.2019. године распоређен на радном месту вођа ватрогасно-спасилачке групе – ... (ПД) у Ватрогасно-спасилачком одељењу у ..., са коефицијентом за обрачун плате 1,730. У спорном периоду, од 01.08.2017. године до 31.07.2020. године је тужилац на основу писаних налога за приправност био приправан за половину месеца, односно првих 15 или других 15 дана у месецу и то 12 сати пре почетка своје смене. Према подацима из писаних налога за приправност тужилац је остварио 3.266 часова приправности. Утврђено је да је тужена тужиоцу за спорни период исплатила додатак на плату по основу приправности само за 2.910 часова за приправности. Међутим, утврђено да је по усменим налозима за приправност, да 12 часова пре своје смене (ван свог радног времена и ван радног места), а сходно распореду рада, буде у приправности, односно у стању сталног потребног степена спремности и доступности која омогућава правовремену интервенцију, радњу, контакт или сличну активност у циљу отпочињања, обављања или завршавања посла уколико се за тим укаже потреба, тужилац, као и његове колеге, био приправан и другу половину месеца, односно цео месец, те је тако остварио укупно 5.540 часова приправности. Вештачењем је обрачуната висина додатка, то јест увећана плата по основу приправности за 2.093 часа које је тужилац провео у приправности, а које му тужена није обрачунала и платила, у висини 10% од вредности радног сата основне плате за сваки месец спорног периода. На основу таквог утврђења, применом Закона о полицији („Службени гласник РС“ бр. 6/16 и 24/18) члана 156. и члана 187. тачка 4., те одредбе Посебног колективног уговора за полицијске службенике („Службени гласник РС“ бр 22/2015, 70/2015) из члана 12. став 1. тачка 5. алинеја 4) и Посебног колективног уговора за полицијске службенике („Службени гласник РС“ бр 62/2019, 62/2020 и 81/2021) из члана 27. став 1. тачка 4) правноснажном пресудом је обавезана тужена да тужиоцу исплати појединачне месечне износе са законским затезним каматама на име сати које је тужилац у спорном периоду провео у приправности, а за које му није исплаћено увећање плата по том основу.

Ревидент оправдано указује на погрешну примену материјалног права од стана нижестепених судова, те непримењивање одредаба Правилника о приправности за рад („Службени гласник РС“ бр 16/17), као и на друкчију примену меродавног права код одлучивања у тужбеном захтеву на основу налога руководиоца изражену у пресуди Врховног касационог суда Рев 1751/2021 од 06.10.2021. године.

Према одредбама Закона о полицији из члана 187. став 1. тачка 4., запослени има право на додатак на плату за приправност – за сваки сат приправности у складу са посебним распоредом рада или по налогу, у висини 10% вредности радног сата основне плате. Чланом 156. истог закона прописано да приправност подразумева обавезу полицијског службеника да се ван радног времена, у складу са посебним распоредом рада или налогом за приправност налази у стању посебног степена спремности који омогућава да се на позив овлашћеног руководиоца одазове позиву на рад у одређеном временском периоду и на одређеном месту, а начин одређивања приправности, садржину и изглед налога за приправност прописује министар. Правилником о приправности за рад („Службени гласник РС“ бр 16/17) су ближе уређене околности које указују да полицијски службеник распоређен на одеђено радно место мора бити доступан и приправан да по позиву непосредног руководиоца или лица овлашћеног за позив обави посао или задатак који је планиран и за који се очекивала потреба евентуалног ангажовања полицијског службеника са одговарајућег радног места (члан 1.). Приправност за рад одређује се посебним распоредом приправности који сачињава непосредни руководиоца одређивањем полицијских службеника који су распоређени на одеђеним радним местима, који садржи и време трајања приправности на тим радним местима, дневна, недељна, месечна или годишња приправност с тим што приправност за рад у току месеца ван радног времена не може трајати више од 15 дана, односно 16 дана, ако текући месец има 31 дан, осим уз писмену сагласност полицијског службеника када приправност може бити одређена и у дужем трајању. Изузетно, када је потребно обавити посао или задатак за који се није могло очекивати и планирати потребно ангажовање једног или више полицијских службеника на одређеном радном месту, непосредни руководиоца налогом може полицијском службенику одредити приправност у трајању до почетка његове прве редовне радне смене, или до престанка разлога због којих је одређена приправност за рад и усмено, о чему се у најкраћем року, а најкасније у року од 24 сата издаје и писани налог којим је одређено и трајање приправности и укупан број сати остварених у приправности, као и разлог одређивања приправности за рад.

У ситуацији када је утврђено да је тужени послодавац издавао писане налоге тужиоцу, према којима је остварио вештачењем утврђен број сати приправности у предметном периоду од 3266 часова, а исплаћено му је увећање плате по основу те приправности за 2910 часова, произилази да је по том основу неостварено право тужиоца на накнаду у складу са цитираним одредбама закона, посебног колективног уговора и правилника. Код таквог стања ствари, изостало је утврђење да ли је тужилац у складу са одредбама Правилника о приправности за рад, Посебног колективног уговора за полицијске службенике и Закона о полицији, остварио и друге сате приправности у смислу у коме је то предвиђено наведеним прописима. Дакле, уз усмени налог, па и накнадно издати писани налог са разлогом одређивања приправности за рад, и уз евиденцију остварених сати у приправности. При том, код чињенице да тужени иначе издаје писане налоге за 15 дана у месецу, а према утврђењу нижестепених судова по усменим налозима за приправност и сходно распореду рада је

тужилац био приправан и другу половину месеца, било је неопходно утврдити садржину таквог распореда рада, и да ли постоји писана сагласност тужиоца да му приправност буде одређена и у дужем трајању од предвиђеног Правилником о приправности за рад. То је све било потребно да би се закључило да ли је приправност за коју тужилац тражи накнаду тужбеним захтевом била одређена у смислу који подразумева Закон о полицији, Посебни колективни уговор за полицијске службенике и Правилник о приправности за рад, да би тужилац имао право да оствари накнаду, односно додатак на плату по основу приправности за све сате за које је поставио тужбени захтев. Ради правилне примене материјалног права било је неопходно расправити и околности под којима је током три године на које се односи тужбени захтев, тужилац био приправан по усменом налогу, током целог месеца, и преко ограничења предвиђених правилником, те да ли се ради о основу по коме је предвиђена накнада, односно додатака на плату због приправности.

Према изнетом произилази да нижестепени судови нису расправили све чињенице од значаја за основ и висину припадајуће накнаде тужиоцу за остварене сате приправности по писаним налозима и за евентуално право и висину потраживања за остварене сате приправности по усменом налогу.

Због тога је Врховни касациони суд одлучио у ставу два изреке овог решења по одредби члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић